

SOPHIA HEMMET

SOPHIA *nytt*

EN TIDNING OM SOPHIAHEMMET | NR 28 APRIL 2014

FOTO: SAMIR SOUDA H

**FÖLJ MED TILL
NYÖPPNADE BB SOPHIA**
sid 6

FOTO: IDA KNUDSEN

**FILIPPA SJÖGREN AT-
LÄKARE PÅ HUSLÄKAR-
MOTTAGNINGEN** sid 22

FOTO: PER WESTERGÅRD

sid 13

”Sambandet
mellan kreativitet
och psykisk sjuk-
dom finns

FOTO: SAMUEL LUNÉUS

**GUDRUN ABASCAL, LEGEND INOM SVENSK FÖRLOSSNINGSVÅRD
OCH CHEFBARNMORSKA PÅ BB SOPHIA:**

”Varje förlossning är lika fantastisk

HÖGSKOLAN:

Barnmorskeprogram-
met startar i höst. **sid 12**

FORSKNING:

Stipendier för drygt 2,6
miljoner delas ut i år. **sid 20**

HÖGSKOLAN:

Examen för första
specialistsjuksköterskorna. **sid 17**

Äntligen är BB Sophia i gång!

JAG SÄGER BARA Äntligen! Nu är BB Sophia in-vigt, ett efterlängtat tillskott av förlossningsplatser i Stockholm och en viktig del i utvecklingen av Sophiahemmet.

Det hela började för fyra och ett halvt år sedan då Harald Almström, vd för BB Stockholm, tog kontakt med mig i egenskap av vd för Sophiahemmet för att han ville förmedla sin vision om ett förlossningssjukhus helt anpassat för att ge den bästa vården och upplevelsen för födande kvinnor och deras partner.

I Sophiahemmets ledning och styrelse hade vi under en tid diskuterat olika användningsområden för vår sista byggrätt här på sjukhusområdet och nu föll bitarna på plats. Vi skulle bygga ett nytt hus, helt specialanpassat för förlossningsvård.

OCH SÅ, i början av mars 2014, kunde portarna slås upp till BB Sophia, ett renodlat förlossningssjukhus som ligger i framkant inom den svenska förlossningsvården. Ett sjukhus med kompetenta medarbetare som kan hantera såväl normala som komplicerade förlossningar, akuta och planerade kejsarsnitt och vård av sjuka mammor och barn.

Det har varit ett intressant, spännande och ibland lite frustrerande arbete att gå från vision till verklighet, men vi har haft ett väl fungerande samarbete genom hela projektet. Det har varit

många frågor kring och synpunkter på projektet, men vi har hela tiden upplevt en sann professionalism från Praktikertjänst, som äger och driver verksamheten BB Sophia. Och den stämmer helt överens med Sophiahemmets värdegrund.

Genom etableringen av BB Sophia har Sophiahemmet Högskola planerat för att starta barnmorskeutbildning, erhållit examensrätt för detta och tar redan i höst in de första studenterna. BB Sophia kommer att vara en viktig samarbetspart i den verksamhetsförlagda utbildningen för dessa studenter. Det innebär också nya arbetssätt och utvecklingsmöjligheter för all personal vilket ger yrket en extra attraktionskraft.

DET ÄR VIKTIGT att påpeka att BB Sophia är en självständig vårdgivare som arbetar på uppdrag av Stockholms läns landsting som är huvudman

för all hälso- och sjukvård i Stockholm. Det är också landstinget som har utrett och godkänt BB Sophias kapacitet och kompetens som förlossningsklinik vad gäller intensivvårdsresurser, bemanning och lokaler.

Sophiahemmet har inget vårdgivaransvar för BB Sophia men självklart tar vi vårt ansvar kring vårdandet av varumärket och ställer samma krav som på alla andra vårdgivare här på Sophiahemmet: de ska självklart uppfylla gällande avtal, lagar och förordningar.

För Sophiahemmet är öppnandet av BB Sophia ett viktigt steg i utvecklingen, där ledorden är patientsäkerhet, kvalitet och god omvårdnad.

Jag vill välkomna alla nya medarbetare på BB Sophia och andra vårdgivare på Sophiahemmet. Er kompetens och vilja att ge god vård till alla våra patienter kommer fortsätta att stärka Sophiahemmets varumärke. ■

Peter Seger, vd

► Vill du kommentera min ledare är du välkommen att mejla mig på peter.seger@sophiahemmet.se

”Det har varit ett mycket intressant, spännande och ibland lite frustrerande arbete att gå från vision till verklighet.

Innehåll

NR 1-2014

Nye chefläkaren på plats

Det blir Jan Zedenius som tar över efter Peter Möller. **Sid 3**

Fokus på fosterrörelser

Läkaren Anders Linde forskar om barn som dör i magen. **Sid 4**

Följ med till BB Sophia

På Sveriges modernaste förlossningsklinik står familjen i centrum. **Sid 6**

Barnmorskeutbildning i höst

Sophiahemmet Högskola ska examinera 60 barnmorskor per år. **Sid 11**

5:2-dieten studeras

Läkaren Kerstin Brismar ska leda en stor studie av 5:2 dieten. **Sid 21**

Porträttet

Barnmorskan Gudrun Abascal har sett tusentals bebisar födas. **Sid 14**

Första kullen klar

Möt tre studenter som tar examen som specialistsjuksköterska. **Sid 17**

”Perfekt för en AT-läkare”

Filippa Sjögren är Husläkarmottagningens första AT-läkare. **Sid 22**

Tradition: Tre generationer

Margareta, Anders och Sara Lindensved är alla Sophiasystrar. **Sid 23**

Till sist

Konstföreningen fyller 25 år, boktips och kalendariet. **Sid 24**

SOPHIANYTT ges ut av Sophiahemmet, ideell förening, Box 5605, 114 86 Stockholm. Telefon: 08-406 20 00. Ansvarig utgivare: Peter Seger. Redaktion: Marina Dyfverman, Lena Axelsson, Louise Edlund, Åsa Larsson. Produktion: Spoon. Omslagsfoto: Samuel Uneus. Tryck: Elanders, Falköping. Kontakt: marknad@sophiahemmet.se

Sant och falskt om BB Sophia

Vad är egentligen sant och falskt om BB Sophia? Vi ställer frågan till Peter Seger, vd för Sophiahemmet.

Sophiahemmet, Praktikertjänst, landstinget, det är många namn som florerar i debatten. Vem ansvarar för vad när det gäller BB Sophia?

– Det är Praktikertjänst som äger och driver BB Sophia och har därmed det fulla vårdgivaransvaret. Landstinget har ställt krav på innehåll och kvalitet, godkänt verksamheten på BB Sophia och därmed tecknat ett vårdavtal med BB Sophia. Sophiahemmet har alltså inget vårdgivaransvar, men vi har byggt och äger byggnaden där förlossningskliniken finns och tillsammans med Praktikertjänst har vi gemensamt investerat närmare 330 miljoner kronor – en kostnad som landstinget därmed sluppit.

I samband med invigningen av BB Sophia kunde man bland annat läsa i tidningen att BB Sophia inte har fått godkänt säkerhetsmässigt, stämmer det?

– Nej, det stämmer inte. Den rapport som media hänvisar till var en av många utvärderingar och innehöll flera felaktigheter som Praktikertjänst senare har påtalat och som blivit rättade. BB Sophia har all kompetens för barnafödande: förlossning, neonatalvård, samt operation, anestesi- och intensivvårdskapacitet. Landstingets egen medicinskt ansvariga rådgivare har gjort en samlad bedömning av alla granskningar och godkänt att verksamheten får starta. Det är landstinget som ansvarar för att medborgarna får den vård som det finns behov av.

Det talas om att BB Sophia har utarmat länets övriga förlossningskliniker på personal?

– BB Sophia har 80 barnmorskor där en del av dem, men inte alla, kommer från andra förlossningskliniker i länet. Det motsvarar ungefär 10 procent, så det är en ganska liten andel. Och dessutom, om det nu var så att ALL kompetent personal

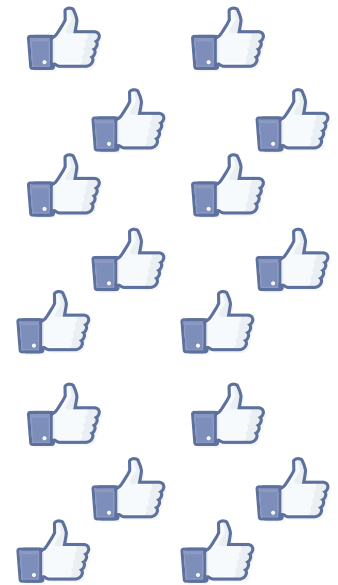
gått till BB Sophia är det ju knappast den kliniken som saknar resurser och kompetens.

En annan brist som påpekats är att BB Sophia inte ligger i närheten av ett akutsjukhus.

– BB Sophia är ett renodlat förlossningssjukhus, specialbyggt för verksamheten. Det här är ett helt nytt modernt koncept som inte finns någon annanstans i Sverige. Här finns, liksom på de stora akutsjukhusen, dygnet runt-beredskap ifall det skulle uppstå komplikationer. Men till skillnad från akutsjukhusen blir det aldrig diskussion om vad som ska prioriteras i operationsrummen: ett akut kejsarsnitt eller en allvarlig trafikskada.

Hur ser ni till att BB Sophia håller Sophiahemmets kvalitetskrav?

– Vi ställer samma krav som på alla andra vårdgivare här på Sophiahemmet: de ska självklart uppfylla gällande avtal, lagar och förordningar. Och jag vill understryka att vi har fullt förtroende för Praktikertjänst som är en stor, seriös och ägarledd organisation. ■

Stort stöd för BB Sophia på Facebook

"Vill varmt rekommendera er att föda på BB Sophia där helhetstänket genomsyrar allt."

"Bra kompetens, dreamteam".

"Tack för ett fantastiskt fint bemötande!"

BB Sophia Facebooksida fick över två tusen "likes" och massor av positiva kommentarer efter diskussionerna i media i samband med invigningen. Det från såväl föräldrar som redan har fött barn på BB Sophia som de som planerar att göra det – eller andra som vill ge sitt stöd till den nya förlossningskliniken. ■

Välkommen Jan Zedenius, Sophiahemmets nye chefläkare!

Vad fick dig att tacka ja till jobbet?

– Jag tyckte att beskrivningen av uppdraget verkade intressant plus att jag förutom att vara chefläkare för sjukhuset också har som uppdrag att utveckla Sophiahemmets framtida verksamhet i ljuset av FHS, framtidens hälso- och sjukvård i Stockholm. Man såg också positivt på att jag vill fortsätta med min forskning och det uppdrag för Cancerfonden som jag har sedan 2007. Jag är dessutom imponerad av Sophiahemmets goda rykte och varumärke – och ser också att här finns en stor utvecklingspotential.

Vad blir det första du gör när du börjar din tjänst i maj?

– Jag ska sätta mig in i verksamheten ordentligt och bekanta mig med dem som verkar här. Min förhoppning är att jag ska kunna vara ett stöd för alla verksamheter här på Sophiahemmet och bidra extra mycket i mina hjärtefrågor: patientsäkerhet, kvalitetsarbete och integrering av forskning.

Sophiahemmets sjukhus och högskola har ett bra samarbete, hur vill du bygga vidare på det?

– Både sjukhuset och högskolan är starka varumärken. Jag hoppas att min

forskningserfarenhet ska kunna komma till användning för att utveckla samarbetet ytterligare.

Vad har du för bakgrund?

– Jag har arbetat som kirurg sedan 1983. Till en början arbetade jag i huvudsak på små sjukhus men 1990 kom jag till Karolinska Sjukhuset och specialiserade mig inom endokrinkirurgi. 2011 blev jag så chef för Bröst- och Endokrinkirurgiska Kliniken. Med åren har jag blivit mer och mer övertygad om att forskning kombinerad med klinisk verksamhet kan göra många av oss till bättre läkare. ■

Namn: Jan Zedenius

Ålder: 58 år.

Familj: fru och tre döttrar, 26, 24 och 22 år.

Bor: Nacka.

Intressen: Körsång, matlagning, fotboll.

Fosterrörelser i fokus

Anders Linde är sjuksköterskan som blev barnmorska och sedan läkare och forskare vid Sophiahemmet Högskola. Han forskar om hur sjukvården kan bli bättre på att hitta de foster som riskerar att dö före förlossningen. **Text och foto:** Per Westergård

ANDERS LINDE HADE redan från början ett tydligt mål. Han skulle bli forskare inom det medicinska området. Och han lyckades, även om vägen dit inte var spikrak. Först utbildade han sig till sjuksköterska, sedan vidareutbildade han sig till barnmorska och därefter till läkare.

– I dag är jag både förlossningsläkare på BB Sophia och forskarstuderande, säger Anders Linde. Min huvudhandledare, professor Ingela Rådestad finns på Sophiahemmet Högskola. Det innebär att jag kan forska inom ett spännande område, vara kliniskt verksam, samtidigt som jag ska vara med och utbilda nya barnmorskor vid den nystartade barnmorskeutbildningen vid högskolan. Allt på samma ställe – det är nästan för bra för att vara sant!

Den forskning som han bedriver, och som för-

hoppningsvis kommer att ge honom en doktorshatt inom några år, handlar om hur sjukvården ska bli bättre på att hitta de foster som riskerar att dö före förlossningen. Och ny kunskap behövs, för det är ett område där sjukvården inte har kunnat visa några förbättringar under de senaste årtiondena.

– De metoder vi hittills har använt oss av, som att räkna antalet fosterrörelser per tidsenhet är inte tillräckliga. Därför vill jag nu undersöka om mammornas egen känsla av förändringar i fosterrörelsernas karaktär kan bli en indikator för att något kan vara fel.

JUST NU SAMLAR han in enkäter från kvinnor i Stockholmsregionen som har sökt vård för att de upplever att barnet i magen rör sig annorlunda. Senare kommer han att jämföra deras upplevelser med data ur journaler och

undersöka hur det gick för barnet. Förhoppningen är att forskningen ska kunna leda till en säkrare diagnostik av rörelsemönster som indikerar att något kan vara på tok.

– Om vi ska kunna minska antalet dödfödda barn, som i dag är tre till fyra per 1000 födselar, måste vi lyssna på mammorna. Det handlar även om att få kvinnor att söka vård när de uppfattar att fosterrörelserna förändras. I dag är det många som är rädda för att vara till besvär vilket gör att de väntar med att söka vård fast de känner att något är fel.

– För en kvinna som hittar en knöl i sitt bröst är det självklart att gå till doktorn, även om hon vet att det oftast inte är någon fara. Jag önskar det vore lika naturligt att söka vård om man tycker att fosterrörelserna förändras. Då skulle vi förhoppningsvis kunna rädda ett antal barn från att dö redan i moderlivet. ■

Populär podcast

I TRE ÅR har barnmorskan Emma Karling Widsell och Carolina Tristen, fertilitetsläkare på IVF-kliniken vid Sophiahemmet, haft en idé om en plats där ofrivilligt barnlösa kan få information och dela erfarenheter. I dag är den idén verklighet i form av IVF-podden, ett digitalt radioprogram, där de diskuterar ofrivillig barnlöshet och intervjuar personer som berörs av ämnet.

– Många som är ofrivilligt barnlösa söker svar och bollar tankar på nätet. Det kändes viktigt att starta ett forum där det finns belägg för fakta, som man kan lyssna på när man har tid, säger Carolina Tristen.

Ett av målen med podcasten är att skapa större öppenhet i samhället kring frågor om ofrivillig barnlöshet, och belysa att det är ett problem som växer.

– Vi vill fokusera på den här gruppen eftersom många känner sig väldigt ensamma och mår dåligt av tystnaden, säger Emma Karling Widsell.

– Vi har ett brinnande engagemang, det blir så när man jobbar inom det här området. Att inte bli gravid som man hoppats är psykiskt påfrestande för de flesta par, säger Carolina Tristen.

Reaktionerna kring podden har varit positiva. Carolina och Emma hoppas nu få in fler frågor och förslag på ämnen som de kan ta upp i programmet. ■

Text: Émelie Vangen Lindgren

Carola Lemne ny vd för Svenskt Näringsliv

CAROLA LEMNE HAR i sin egenskap av vd och koncernchef för Praktikertjänst varit en viktig samarbetspartner till Sophiahemmet. Bland under byggande och uppstart av BB Sophia.

Nu tar hon ytterligare ett steg i sin karriär när hon den 9 maj tillträder som vd för Svenskt Näringsliv.

– Det känns roligt, men också ansvarsfullt, att få förtroendet att leda en så viktig organisation som Svenskt Näringsliv, säger Carola Lemne. ■

Medveten mat i restaurangen

Hallå där Mats Groschopp, köksmästare för Sabis restaurang på Sophiahemmet, där man satsar på att i största möjliga mån ersätta vanliga råvaror med ekologiska.

Text och foto: Émelie Vangen Lindgren

Varför är det viktigt med ekologiska varor?

– Den korta tid som slaktdjuret lever har de rätt att leva så bra som möjligt, och inte proppas fulla med läkemedel och antibiotika. Ekologiska grönsaker växer i den takt som krävs och när vi äter dem får vi i oss mindre kemikalier. Det är behjärtansvärt tycker jag. Dessutom smakar ekologiska grönsaker mer som grönsaker – det är faktiskt en väldig skillnad!

Har ni märkt några skillnader i köket?

– Det blir allt enklare att handla ekologiskt. Det finns bättre tillgång på framför allt mjölk. Den tar inte alls slut lika fort som den gjorde för bara ett år sedan. Det som var knepigt i början flyter

på bättre nu, men vissa varor går ju inte att ersätta med ekologiska alternativ. Ekologisk grädde till exempel, det är allt för dyrt.

Vilka råvaror ska man välja om man vill äta mer ekologiskt?

– Egentligen är det inte så svårt att leva ekologiskt om man bryr sig om vad man lämnar efter sig. Du får vad du betalar för. Ska du handla ekologiskt ska du köpa svenskt och småskaligt. Griskött är bra – grisarna i Sverige har bra levnadsförhållanden. Potatis är bra, precis som rotfrukter i allmänhet. Matvete också. De kan ersätta sådant som pasta, eller ris som ju inte är svenskt. Låt också frysta varor tina långsamt i kyl istället för under rinnande vatten, för att minska energiåtgången. ■

Nu samlar också vårdavdelningen in matavfall

SOPHIAHEMMETS SATSNING på att samla in matavfall till biogas fortsätter. Sedan januari pågår insamling av matavfall på Sophiahemmets vårdavdelning.

– Vi gör det för att bidra till miljön och för att kunna använda matavfallet på ett bra sätt, säger Anna Hild, miljöombud och undersköterska på vårdavdelningen. Vi samlar ihop mat från frukost, lunch och middag och lämnar till köket. Sedan får vi nya boxar att använda.

Satsningen på att omvandla mat till bränsle började i oktober när Sophiahemmets miljögrupp, bestående av miljöombud från de olika verksamheterna, gjorde en studieresa till Vafab Miljö, Västerås biogasanläggning. ■

Katarina och Björns nyfödde son får behandling mot gulsot. Därför stannar familjen några dygn på neonatal.

Babylycka på BB Sophia

I mars fick Stockholm ytterligare en förlossningsklinik – BB Sophia. Kliniken kommer att få ett nära samarbete med Sophiahemmet Högskolas nya barnmorskeutbildning.

Text: Inger Sundelin **Foto:** Samuel Unéus

Stockholms nyaste förlossningsklinik BB Sophia har bara varit öppen i två veckor när Sophianytt kommer på besök. Redan har hundratalet barn fötts här och om ytterligare någon vecka räknar Gudrun Abascal, vårdchef och barnmorska på BB Sophia, med att man ska vara uppe i

full kapacitet, det vill säga 75–80 förlossningar per vecka eller 4 000 per år.

BB Sophia, som drivs av Praktikertjänst, finns i ett helt nytt hus på Sophiahemmets område. För Sophiahemmet är verksamheten unik i sitt slag eftersom det är första gången som sjukhuset erbjuder akutvård.

Huset är helt och hållet avsett för födande kvinnor och deras familjer. Förlossningsvården ska vara integrerad med vården av nyfödda liksom anestesi, operation och intensivvårdsbehandling.

Huset, som stod klart i slutet av förra året och invigdes i mars i år, innehåller det senaste inom

1

2

3

1. Det ljusa lunchrummet på våning ett används både av föräldrar och personal. 2. Varje korridor har sin egen färg för att göra det lättare att hitta. 3. Repet i taket kan vara bra att hålla i när värkarna sätter in.

förlossnings- och neonatalvård. Där finns också en operationsavdelning med två operationssalar för planerade och akuta ingrepp som kejsarsnitt. Operationssalarna kom till användning direkt då läkarna under den första veckan genomförde fyra akuta och ett planerat kejsarsnitt. Operationsavdelningen har en egen bloddepå som är uppkopplad till blodcentralen på Karolinska Universitetssjukhuset.

På bottenvåningen finns reception, operationsavdelning och en barnmorskemottagning där kvinnor som vill prata om förlossningsrädsla eller planerade kejsarsnitt är välkomna.

På våning två och tre finns förlossningsrum och ett antal familjerum där föräldrarna och den nyfödda stannar något eller några dygn innan de åker hem.

Alla rum är trevligt inredda i ljusa färger och har eget badrum med badkar. Där finns även pilatesboll och rep från taket – bra att hålla i när värkarna sätter in.

PÅ BB SOPHIA finns alltid en barnmorska eller en undersköterska med inne på förlossningsrummet – om kvinnan så vill.

– Vi vill ge föräldrarna bästa möjliga start på föräldraskapet, säger Gudrun Abascal och vi tror att den tryggheten skapas genom delaktighet, kontinuitet och hög medicinsk säkerhet.

På våning två som är förlossningsavdelning för kvinnor som fött barn tidigare träffar vi Jonas och Ellen som för bara några timmar sedan fått sitt andra barn, en son på drygt 3,5 kilo.

– Vi valde BB Sophia bland annat för att det

ger mig som pappa möjlighet att stanna kvar när vårt barn är fött, säger Jonas. Vår dotter, som är två år, föddes på Södersjukhuset och då fick vi vänta ganska länge på att komma upp till BB. Här ligger ju allt på samma plan.

– Personalen var väldigt bra både på SÖS och här, men det är skillnad på lokalerna. Här är allt nytt och fräscht, säger Ellen. Vi är glada att vi valde BB Sophia.

På tredje våningen finns neonatalavdelning med totalt tolv platser för barn som är förtidigt födda eller sjuka och behöver extra omvårdnad. Också här finns familjerum där föräldrar och barn kan bo tillsammans så länge barnet behöver vara kvar på sjukhuset.

– Vi tror på så mycket hudkontakt som möjligt mellan mamman och barnet, därför

1. Ellen och Jonas valde BB Sophia för att Jonas skulle få vara kvar hos sin familj också efter förlossningen. **2.** Varje förlossningsrum har eget badkar. **3.** Familjerummen har dubbelsäng.

används kuvöser inte så mycket i dag, säger Willemiens Lam som är neonatalsköterska och barnmorska.

TILL EN BÖRJAN tar BB Sophia emot kvinnor som är beräknade för förlossning i vecka 37 och senare. Neonatalkliniken kan redan i dag ta emot för tidigt födda barn från andra sjukhus. Och det är vad som händer just som Sophianytt är på besök. En ambulanstransport med en nyförlöst mamma och ett förtidigt fött tvillingpar anländer och tas om hand av personalen. Allt är väl förberett för deras ankomst, rummet, den lilla tvillingsängen och de pytte-små blöjorna.

I undersökningsrummet är också allt på plats. Willemiens visar de minimala EKG-kontakterna och det lilla stetoskopet – och bebisdockan som personalen tränar på för att allt ska klaffa när larvet går och det är bråttom.

På neonatalkliniken träffar vi också Katarina och Björn och deras två dygn gamla son som fått gulsot och därför får stanna kvar på observation några dagar. Sonen som ännu inte har något namn, men troligen ska heta Dante eller Dylan, ska amma mycket, ha mycket hudkontakt och dessutom med jämna mellanrum ”sola” på en filt med ultraviolett ljus för att gulsoten ska gå över.

– Vi hade inte valt BB Sophia, men vi ringde in när det var dags och vi fick komma direkt.

”Vi tror på så mycket hudkontakt som möjligt mellan mamman och barnet därför används kuvöser inte så mycket i dag

Det är helt fantastiskt här, som att komma till ett lyxhotell. Och omhändertagandet har varit det bästa. Vi är väldigt nöjda, säger Katarina. ■

1. Transportkuvös för förtidigt födda barn.
2. Syrgasmasken är gjord för små små ansikten.
3. Willemiens Lam håller regelbundet övningar för personalen som är oförberedd.

Vi jobbar
här!

Tina Lindgren och Jenny Westholm är två av BB Sophias totalt 80 barnmorskor.

Tina Lindgren, barnmorska

Vad har du för bakgrund?

– Jag har tidigare jobbat som barnmorska på BB Stockholm där också vår chef Gudrun Abascal arbetade.

Vad fick dig att söka till BB Sophia?

– Jag tyckte om upplägget att hålla samman den nyblivna familjen under hela vårdtiden och låta den vara i centrum. Jag tycker också om att vi samarbetar mellan de olika avdelningarna och våningarna. Som barnmorska är det vår viktigaste uppgift att finnas till hands och ha en tilltro till den födande kvinnans förmåga att föda sitt barn.

Hur känns det så här långt?

– Fantastiskt. Bara det att vi alla som arbetar här har börjat samtidigt är en oerhörd förmån.

Har du fått några kommentarer från kollegorna på din förra arbetsplats?

– De har önskat mig lycka till, och vi vet ju alla att det behövs fler förlösningssplatser.

Ni kommer att ha ett nära samarbete med Barnmorskeutbildningen på Sophiahemmet Högskola, hur känns det?

– Jag ser med glädje fram emot att vi ska samarbeta kring barnmorskeutbildningen. Det är en stor bonus tycker jag. ■

Jenny Westholm, barnmorska

Vad har du för bakgrund?

– Jag har arbetat som barnmorska på förlossningen på Danderyds Sjukhus och på Karolinska Universitetssjukhuset.

Vad fick dig att söka till BB Sophia?

– Jag ville få vara med från början när en helt ny verksamhet skulle startas. Här finns ett unikt koncept med hud-mot-hud i stället för kuvös för förtidigt födda barn och det vill jag gärna jobba med.

Hur känns det så här långt?

– Jag trivs otroligt bra. Det är så härligt att kunna gå hem från jobbet och känna sig nöjd. Genom att vi har

smugit i gång verksamheten har vi fått ordentligt med tid att reflektera över vad vi gör och hur vi jobbar.

Har du fått några kommentarer från kollegorna på din förra arbetsplats?

– Bara positiva, de tycker att det är roligt för mig med det nya jobbet.

Ni kommer att ha ett nära samarbete med Barnmorskeutbildningen på Sophiahemmet Högskola, hur känns det?

– Det ska bli roligt. En stor del av vårt jobb handlar om att introducera nya barnmorskor och ta hand om dem som utbildar sig. Och här har vi ju så nära, utbildningen finns i huset intill. ■

Många vill bli barnmorskor

Nu är ansökningsperioden i full gång till Barnmorskeprogrammet på Sophiahemmet Högskola som startar i höst. På sikt kommer cirka 60 barnmorskor per år examineras. Utbildningen kommer att ske i nära samarbete med BB Sophia. **Text:** Inger Sundelin

Att det råder brist på barnmorskor är väl känt. Bristen bedöms öka den närmaste tioårsperioden, dels på grund av stora pensionsavgångar, dels för att det kommer att födas många fler barn, speciellt i Stockholmsområdet.

Regeringen har därför beslutat om en ökning av landets barnmorskeutbildningar och här ingår även Sophiahemmet Högskola som fick rätt att utfärda barnmorskeexamen i augusti 2013.

– Den nya examensrätten gör att vi kan vara med att avhjälpa den barnmorskebrist som redan finns och som skulle komma att bli betydligt allvarligare om ingenting görs nu, säger Jan Åke Lindgren, rektor för Sophiahemmet Högskola.

I augusti börjar 24 studenter på barnmorskeprogrammet och högskolan siktar på att inom

några år kunna examinera ett 60-tal barnmorskor per år. Ansökningsperioden till höstens program pågår fram till 15 april och det är högt tryck på utbildningsplatserna.

Unikt för barnmorskeprogrammet på Sophiahemmet Högskola är den nära kopplingen till BB Sophia, som i praktiken ligger vägg i vägg med högskolans lokaler. Barnmorskestudenterna kommer bland annat att få göra stora delar av sin verksamhetsförlagda utbildning på BB Sophia. Högskolan och förlossningskliniken kommer också att samarbeta kring forskning och verksamhetsutveckling.

– Ett särskilt fokus i utbildningen är att studenterna ska tillägna sig en väl utvecklad beredskap att agera vid akuta medicinska komplikationer för att kunna bedriva en patientsäker förlossningsvård, säger Jan Åke Lindgren.

– Kvinnors och barns hälsa är ett av våra prioriterade forsknings- och utbildningsområden, så den nya examensrätten passar som hand i handske.

– Det är väldigt roligt att intresset för utbildningen är stort. Och naturligtvis är det positivt för Sophiahemmet Högskola att få möjlighet att utvidga utbildningsutbudet med ett program som leder till att högskolan får en ny studentkategori som studerar på heltid.

Att utbilda fler barnmorskor är en viktig insats för att komma tillrätta med barnmorskebristen och skapa en säker förlossningsvård, men det krävs också andra åtgärder anser Jan Åke Lindgren.

– Här är inte minst arbetsmiljön av stor betydelse. Jag tycker också att det stora ansvar som barnmorskorna har borde avspeglas i en bättre löneutveckling. ■

KRÖNIKA

► Åsa Larsson, biträdande sjukhuschef

Arbetet med att bygga framtidens sjukvård i Stockholm riskerar att bli försenad och mycket talar för att det kommer att krävas nödlösningar för att säkra vården. Det är tidplanerna för ny- och ombyggnationer som riskerar att spricka och då påverkas arbetet med att flytta ut sjukvård från Karolinska. Något som måste ske innan NKS står klart för inflyttning 2018.

Och hur undrar förstås alla, inte minst vi som arbetar inom vårdsektorn, vilken sjukvård som ska ligga var, när den ska flyttas dit och vem som ska bedriva vården.

Vi har under året haft ett flertal besök från politiker, tjänstemän och projektgrupper inom RCC, regionala cancercentrum i samverkan, som vill se och få en utökad kunskap om Sophiahemmets verksamhet och struktur.

HAR SOPHIAHEMMET utrymme att ta emot fler verksamheter och öka kapaciteten inom de befintliga? Nja sedan förra numret av Sophianytt så har vi nu även hyrt ut även de tio (10!) kvadratmetrarna

som då stod tomma och all operationskapacitet är numera fullt belagd. Vi vet att våra vårdgivare önskar expandera. Flera av dem på grund av att de blivit auktoriserade inom vårdval ortopedi. Det är också överlag ett ökat patientflöde inom alla öppenvårdsmottagningar. Bara Husläkarmottagningen har ökat 5 000 listade patienter vid starten till dagens 10 500.

Nu ser vi på möjligheter att utveckla våra fastigheter och att expandera med ytterligare en operationssal. Vi försöker också se om vi kan utöka antalet postoperativa vårdplatser. Det kommer att krävas mycket planering innan en sådan ombyggnation kan påbörjas och den svåraste nöten att knäcka är när en sådan ombyggnation i så fall kan ske då produktionen är hög under större delen av året. Men det är naturligtvis kära bekymmer för oss, för självklart är det positivt med expansion.

De senaste årtiondena har sjukvården ställts inför många nya utmaningar. Vården har blivit alltmer högspecialiserad. Något som är positivt men som samtidigt ställer helt nya och hårdare krav på kompetensförsörjningen.

DEN FÖRSTA BEBISEN förlöstes en sen kväll den 3 mars samma dag som BB Sophia öppnade. Den nya förlossningskliniken öppnade efter en intensiv introduktionsperiod för alla de 200 nya medarbetare som började i mitten av februari. Det är härligt att se att det pågår aktiviteter i BB huset vilken tid man än kommer på dygnet och ni ska alla känna er mycket välkomna!

Med BB Sophias dygnet runt-verksamhet kan vi i framtid ha möjlighet att höja vårdnivån. Sophiahemmet, och inte minst Sophiahemmet Högskola, kommer på många olika sätt samverka med BB Sophia inom vårdutveckling och utbildning. ■

” Första bebisen förlöstes en sen kväll den 3 mars då BB Sophia öppnade, efter en intensiv introduktion av 200 nya medarbetare som började i mitten av februari.

FOTO: PER WESTERGÅRD

Ricarda Manth och Katharina Suntinger tillsammans med sin mentor Mona Olsson, operationssjuksköterska på Sophiahemmet.

LÄKARSTUDENTER FRÅN TYSKLAND GÖR PRAKTIK PÅ SOPHIAHEMMET

RICARDA MANTH OCH KATHARINA SUNTINGER, läkarstudenter från München i Tyskland, fick under fyra vårveckor gör en del av sin praktik på Sophiahemmets operationsavdelning. När Sophianytt träffade dem var de upprymt positiva, både över hur svensk sjukvård fungerar och även hur väl all sjukvårdspersonal samarbetar.

– Vi har haft fantastiska veckor. Vi har fått vara med vid lång rad olika operationer, från höfter till urologi. Dessutom har det varit spännande att se att arbetet inte är lika hierarkisk organiserat som i Tyskland. Det gör att det både roligare att jobba och att vården av patienter blir bättre. Om det är möjligt kommer vi gärna tillbaka senare när vi ska ha en längre praktikperiod, säger Ricarda Manth. ■

Myten om galna genier är sann

Frågan om det finns ett samband mellan genialitet och psykisk sjukdom har fascinerat tänkare i alla tider. Nu har Simon Kyaga, psykiater på Sophiahemmets försäkringsmottagning, i sin doktorsavhandling visat att påståendet delvis är sant.

Text och foto: Per Westergård

FÖR ATT KUNNA bli, eller tillåtas vara, ett riktigt geni måste man vara lite tokig.

Den tanken är långt ifrån ny, redan den grekiske filosofen Aristoteles ansåg att det krävdes ett stråk av galenskap för skapa stor konst. Att många av historiens stora forskare, konstnärer, musiker och författare sedan dess har försetts med en psykiatrisk diagnos har tagits som ett bevis för att tesen stämmer.

Simon Kyaga, psykiater på Försäkringsmottagningen på Sophiahemmet och forskare på Karolinska Institutet, har i en nyligen framlagd doktorsavhandling undersökt om påståendet är rimligt, eller rent av en myt.

– Anledningen till att jag ville undersöka förhållandet mellan kreativitet och psykisk sjukdom är att jag och många andra kliniskt verksamma psykiater har haft en känsla av att kreativa personer är överrepresenterade inom den psykiatriska vården. Men vi har haft begränsat vetenskapligt stöd för antagandet.

För att få svar på frågan har Simon Kyaga ägnat fem år till att gå igenom ett antal olika register, som tillsammans inkluderar i stort sett alla svenskar. Där har han letat efter bevis som styrker eller avfärdar tesen att personer med kreativa yrken oftare har psykiatriska diagnoser jämfört med svenskar i genomsnitt.

Resultatet var otvetydigt. Musiker, författare, konstnärer och forskare har oftare bipolär sjukdom eller är släktingar till patienter med bipolär sjukdom och schizofreni. Men inte den mer allmänna diagnosen depression.

– Minst lika intressant är att nära släktingar till dem som drabbas av bipolär sjukdom oftare än andra når toppositioner i samhället.

Bland annat har Simon Kyaga granskat vilka

”Minst lika intressant är att nära släktingar till dem som drabbas av bipolär sjukdom oftare än andra når toppositioner i samhället.

som klarade sig bäst under den mönstring som alla svenska män tidigare genomgick innan de skulle rycka in i lumpen.

BÄST AV ALLA, i både intelligenstester och vid psykologsamtal, klarade sig de som senare fick en diagnos på bipolär sjukdom. Deras friska släktingar klarade sig en aning sämre, men betydligt bättre än genomsnittet medan de som inte har någon nära anhörig med psykisk sjukdom klarade sig ytterligare lite sämre.

När han senare undersökte hur väl de båda grupperna lyckades i livet var resultatet det omvända. De friska släktingarna hade betydligt oftare högre befattningar inom politik eller i andra sammanhang där ledaregenskaper anses som viktiga. Både jämfört med sina mer talangfulla

men sjuka släktingar och med befolkningen i allmänhet. Det kan alltså vara en fördel att ens släkt inte i alla avseenden är kärnfrisk.

– Det talar för att de som blev sjuka hade bättre förutsättningar att lyckas men att sjukdomen gjorde att de inte kunde utnyttja sin begåvning fullt ut. Därför är det vanligt att stora konstnärer är som mest produktiva strax innan de insjuknar och att de senare förlorar en del av sin kreativa förmåga.

Vilka psykiatriska diagnoser som olika kreativa yrken drabbas av varierar. Introverta diagnoser som schizofreni är vanligare bland författare medan musiker och konstnärer oftare har den mer extroverta diagnosen bipolär.

Dessutom visar hans undersökning att män oftare än kvinnor drabbas av psykisk sjukdom.

Vad kan vi lära av din forskning?

– Att vi inte ska glamorisera psykisk sjukdom, även om den kan bidra till ökad kreativitet är den i än högre grad ett hinder. Därför skulle jag önska att vi vågade prata mer om psykisk ohälsa och att öka insikten om att det inte är skamligt att söka vård. Om vi kan hjälpa fler att hantera sina problem ökar möjligheten att de kan utnyttja sina förmågor till något positivt. För att komma dit måste vi lite till mans bli mer toleranta mot personer som vi tycker är lite udda. ■

Hon har förändrat synen på förlossning

Hon firar 44 år som barnmorska och har mer på gång än någonsin. Möt **Guðrun Abascal**, en legend i förlossningssammanhang och vårdchef på BB Sophia.

Text: Inger Sundelin Foto: Samuel Unéus

När Sophianytt träffar Guðrun Abascal på BB Sophia är det bara några dagar innan den nya förlossningskliniken ska öppna och för att låna Guðruns egna ord är det "fullt kaos". Om kaos är samma sak som kartonger överallt, provisoriska skyltar och personal som sitter i möten så stämmer det nog. Men när hon sedan börjar berätta om verksamheten tycks det mesta vara på plats, utom huvudpersonerna – alltså föräldrarna och de nyfödda barnen.

– Vi kommer att arbeta på ett annorlunda sätt än andra förlossningskliniker, berättar hon. Här ska samma personal följa familjen genom hela processen, från de blivande föräldrarna kommer in till kliniken tills de åker hem.

Det är det stora engagemanget och den starka drivkraften att ge kvinnorna den allra bästa förlossningsupplevelsen som har bidragit till att göra Guðrun Abascal till en legend i förlossningssammanhang.

Under sina 44 år som barnmorska har hon gjort sig känd som förespråkare av kvinnors rätt att bestämma över sina kroppar och sina förlossningar. Hon har skrivit två storsäljare om födande och medverkat i otaliga tidningsartiklar och tv-program. Och inte minst, hon har blivit belönad med S:t Eriksmedaljen för sitt arbete inom förlossningsvården. Det samtidigt som hon har fortsatt att arbeta som barnmorska och har vid det här laget varit med vid flera tusen förlossningar.

– Varje gång är lika fantastisk. Att få vara med en födande kvinna är en riktig egotripp. Det ger livsnärvaro på ett sätt som är svårt att få någon annanstans.

2001 VAR HON med och startade BB Stockholm, den första privata förlossningskliniken i Sverige. Och nu 2014 gör hon det igen med BB Sophia, den här gången som vårdchef och chefbarnmorska.

– BB Sophia är så mycket större än BB Stockholm. Här har vi ett helt trevåningshus som enbart är byggt för att föda barn i. Vi har egen neonatalavdelning och en operationsavdelning som bara kommer att användas för våra behov. Det känns fantastiskt.

Intresset för att få arbeta på BB Sophia har varit rekordstort, över 200 sökte till de 80 barnmorsketjänsterna. Och en av de viktigaste anledningarna till att de sökte jobbet var just att få arbeta med Guðrun Abascal.

Att det skulle bli barnmorskeyrket Guðrun skulle ägna sig åt stod tidigt klart. Den första praktiken på sjuksköterskeutbildningen var förlagd till en förlossningsklinik och det klickade direkt.

På den tiden rädde en stor auktoritetstro och kvinnorna gjorde som barnmorskan sa. Barnen låg på en särskild barnsal och kvinnorna fick bara träffa sina

”Varje gång är lika fantastisk. Att få vara med en födande kvinna är en riktig egotripp.

barn när de skulle ammas – och det enligt ett strikt schema. Alla kvinnor skulle vara kvar på BB en vecka efter förlossningen, och gick de hem tidigare måste de skriva ut sig på egen risk.

– Det var barnmorskan som visste och kunde. Kvinnornas egna erfarenheter räknades inte.

Guðrun bröt mot den rådande ordningen. Hon gick runt och pratade med kvinnorna och frågade vad de tyckte var viktigt för att få en bra förlossning. Det gav många nya insikter och kunskaper.

– Jag minns speciellt en bondmora från Norrtälje som skulle föda sitt tredje barn. Hon berättade om sina tidigare förlossningar, vi hade väldigt trevligt och allt löpte på bra. Men plötsligt hände något, hon blev helt tyst och förlossningen avstannade. Jag frågade vad som var fel, barnet var ju nästan ute. Hon sa att hon inte kunde föda förrän barnmorskan hade kommit. När jag förklarade att det var jag som var barnmorskan blev hon jätteförvånad, så ung och så trevlig kan väl inte en barnmorska vara tyckte hon. Det lärde mig att

Guðrun tillsammans med Sebastian Barck-Holst som föddes den 6 april.

NAMN: Gudrun Abascal

ÅLDER: 65 år.

FAMILJ: Man, två bonusdöttrar och tre bonusbarnbarn.

BOR: Stockholm.

INTRESSEN: Just nu mitt arbete.

det är viktigt att vara tydlig med vilken roll vi har i förlossningsrummet.

SEDAN DESS HAR mycket hänt inom förlossningsvården. Papporna är välkomna vid förlossningen, kvinnorna får ha sina barn hos sig hela tiden, vill någon föda så naturligt som möjligt går det också bra och den som vill ha full smärtlindring får det. Överhuvudtaget räknas de blivande föräldrarnas åsikter på ett helt annat sätt i dag.

– Kvinnan och hennes partner är mer förberedda än tidigare och vet vad de vill. På gott och ont skulle jag säga. De vill ha samma kontroll över födandet som de har över allt annat och vill ha garantier för att allt ska gå bra. Går inte detta så finns det i dag kvinnor som är beredda att avstå helt och hållet. Och kanske är detta extra tydligt i Stockholm där kvinnorna tenderar att skjuta upp barnafödandet. En 18-åring tror att hon är odödlig och tänker inte så mycket på riskerna, medan en 38-åring har en helt annan förståelse för vad som kan hända.

BB Sophia kommer att ha ett nära samarbete med Sophiahemmet Högskola, både vad gäller utbildning och forskning. Studenterna på barnmorskeutbildningen som startar till hösten kommer till stora delar ha sin verksamhetsförlagda utbildning på BB Sophia. Närheten till en förlossningsklinik kommer också ge stora möjligheter till patientnära forskning.

– Det kommer att bli berikande också för oss som arbetar här, att få reflektera över vad vi gör på jobbet och hur vi kan utveckla metoder och tänkande för att bli ännu bättre.

För Gudrun har det varit viktigt att fortsätta arbeta kliniskt också sedan hon blivit chef.

– Det är viktigt både för att jag ska kunna vara en bra förebild för de andra barnmorskorna men också för mig själv så att jag följer med i utvecklingen. Och ska jag kunna förverkliga min dröm om att ge de blivande föräldrarna den bästa upplevelsen måste jag vara chef. Nu kan jag påverka utvecklingen av förlossningsvården på ett helt annat sätt än om jag enbart arbetade som barnmorska. ■

KRÖNIKA

► Jan Åke Lindgren, rektor

FRAMTIDEN NÄSTA!

SOPHIAHEMMET HÖGSKOLA (SHH) är på väg mot framtiden! Men för att komma dit måste vi fortsätta att utvecklas. Ambitionen är att ligga i frontlinjen inom vårt område. Under den kommande treårsperioden 2015-2017 tar vi flera viktiga steg. Vår målsättning är att de studenter som tar sin examen vid SHH ska göra skillnad och bidra till en trygg och säker vård. Högskolans vårdforskning ska också vara av högsta möjliga kvalitet med ett tydligt nyttoperspektiv. En förutsättning för att uppnå dessa mål är att vi fortsätter att bedriva en innovativ dialog och samverkan med företrädare för hälso- och sjukvård, akademi och omvärld.

DEN RÄTT ATT utfärda barnmorskeexamen som regeringen gav SHH under förra året ska vi använda för att utbilda barnmorskor med hög teoretisk och klinisk kompetens. Ett särskilt fokus är att studenterna ska tillägna sig en väl utvecklad beredskap att agera vid akuta medicinska komplikationer för att kunna bedriva en patientsäker förlossningsvård.

Vi vill också ta vår del av ansvaret när det gäller att förse sjuksköterskekåren med specialistkompetens. Här agerade vi snabbt efter regeringens ändring av examensordningen för specialistsjuksköterskeexamen och införde redan hösten 2013 tre nya, unika specialistsjuksköterskeprogram med inriktningar mot akutsjukvård, hjärtsjukvård och palliativ vård. Antalet specialistsjuksköterskor behöver öka både inom nya och "traditionella" specialistområden. Här har SHH kapacitet för ett större utbildningsuppdrag.

Utbildningen av sjuksköterskor, som fyller 130 år 2014, är en grundbult i högskolans verksamhet och har ett mycket gott rykte. Sjuksköterskeprogrammet ska även fortsättningsvis kännetecknas av studentaktiverande pedagogik, hög andel medicinsk vetenskap samt omfattande verksamhetsförlagd utbildning av hög kvalitet.

ETT VIKTIGT MÅL är att stärka det internationella inslaget i högskolemiljön. Därför ska vi öka möjligheterna till internationella utbyten för våra studenter och medarbetare och ta emot fler studenter och lärare från andra länder för kortare och längre utbytesperioder.

Den målmedvetna satsningen på högskolans vårdforskning fortsätter. Vetenskapsrådets utvärdering härom året och regeringens beslut att ge SHH statligt forskningsstöd från och med 2014 var kvittan på att vi är på rätt väg. Och under 2013 kunde vi kompetensbefordra fyra nya professorer och anta två nya docenter. I oktober

2015 planerar vi att lämna in ansökan till regeringen om rätt att utfärda doktorsexamen. Det blir ett viktigt steg mot fortsatt utveckling. ■

”Den rätt att utfärda barnmorskeexamen som regeringen gav SHH under förra året ska vi använda för att utbilda barnmorskor med hög teoretisk och klinisk kompetens.

LYCKAT KOLLO FÖR NYA STUDENTER

BARA NÅGON DAG in på terminsstarten åkte de nya studenterna på sjuksköterskeutbildningen iväg på internat, så kallat Kollo. Det blev två späckade dagar med skoj och stöj, men också strukturerade övningar i gruppdynamik. Syftet var att studenterna skulle få en bra start på utbildningen och lära känna varandra – också utanför den egna arbetsgruppen.

– Den här gången åkte vi till Skebobruk i Roslagen, berättar kollochefen Alexandra Jägerström, som på Studentkårens uppdrag ansvarar för kollodagarna de senaste tre terminerna.

– Utvärderingen vi gjorde visade att studenterna var mycket nöjda med dagarna och att de verkligen hade lärt känna varandra. Så vi kommer att ha samma upplägg också i höst när det är dags för nästa kull studenter..

Vid Högstidsföreläsningen den 15 januari talade professor Ulrika Kriebel. Ämnet var "Vården av det döende barnet påverkar familjens psykiska hälsa på lång sikt".

PLANERAD DISPUTATION:

13 juni: Anna Klarare, lärare och doktorand vid Sophiahemmet Högskola. Specialized palliative care teams: complementary perspectives of team functions and influences on patients and family caregivers. Erforsalen, Sophiahemmet högskola. Läs mer: www.shh.se

Nu tar de första specialist-sjuksköterskorna examen

Den första kullen specialistsjuksköterskor med inriktning mot akutsjukvård, hjärtsjukvård och palliativ vård tar nu examen. Sophianytt har tagit pulsen på tre av dem.

Matthias Lidin, sjuksköterska vid livsstils-mottagningen, hjärtkliniken, Karolinska Universitetssjukhuset.

– Jag hade jobbat som sjuksköterska i 20 år, framför allt inom hjärtsjukvården men även som forsknings-sjuksköterska. Under en tid har jag känt att jag ville vidare, drömmen är att en gång få doktorera.

Jag valde Sophiahemmet Högskola för att jag tidigare har studerat där och gillar skolan. Dessutom var detta det enda lärosätet som anordnar en variant av specialistutbildning inom hjärtsjukvården som passade mig. Framför allt var det inriktningen mot en mer personcentrerad omvårdnad som lockade.

Min förhoppning är att fler sjuksköterskor ska specialisera sig. Träffar jag någon kollega rekommenderar jag henne eller honom att söka, och gärna till Sophiahemmet. Där har jag fått precis den utbildning jag vill ha och som nu öppnar en rad möjligheter inför framtiden.

Sandra Doveson, sjuksköterska vid palliativa vårdenheten vid Nyköpings lasarett.

– Jag har arbetat med specialiserad palliativ vård sedan 2011 och jag kände direkt att det var en vårdform som passade mig. Det bästa är att jag så tydligt kan känna att jag gör en viktig insats för både patienter och närstående.

Jag insåg ganska snart att jag ville vidareutbilda mig inom området och efter en del letande hittade jag Sophiahemmet Högskolas specialist-sjuksköterskeprogram med inriktning mot palliativ vård.

Utbildningen har infriat alla mina förväntningar och har bidragit till att jag i dag har ett större självförtroende och känner mig mer trygg i mitt yrke. Jag kan nu arbeta deltid med kvalitetsutvecklig kopplad till palliativ vård och omvårdnad på mitt sjukhus.

Malin Onishi, sjuksköterska vid njurmedicinsk akutsjukvårdsavdelning, Danderyds Sjukhus.

– Jag har

jobbat på en njurmedicinsk sjukvårdsavdelning under tio år. Under de senaste fyra åren har jag dessutom haft ansvar för de sjuksköterskestudenter som kommer från Sophiahemmet Högskola för att göra praktik (VFU). Det är ett spännande och roligt uppdrag men för att få ha det uppdraget måste man ha magisterkompetens, därför valde jag att specialisera mig.

För mig var det självklart att välja akutsjukvård eftersom det ger en inblick i flera olika sjukdomstillstånd och ger ökade kunskaper i akut omhändertagande av patienter men också hur man ska prioritera i akuta situationer.

Förhoppningsvis kommer jag att kunna fortsätta att jobba kliniskt samtidigt som jag vill vara med och ta ett större ansvar för att utveckla vården. Och inte minst; fortsätta att ta hand om studenter. Tack vare den utbildning som jag har fått är ett antal olika dörrar nu öppna. Det känns bra.

Alla studenter är inte förberedda på kraven

Hallå där Max Scheja, gästprofessor i högskolepedagogik på Sophiahemmet Högskola. **Text:** Inger Sundelin

Vad blir din uppgift?

– Jag ska bland annat fungera som ett stöd för lärarna på högskolan i högskolepedagogiska frågor. Det handlar sällan om rätt eller fel, utan mer om att hitta olika vägar för att nå fram till det man vill uppnå. Till exempel att ställa examinationsfrågor som får studenterna att reflektera över undervisningsinnehållet, inte bara återge vad de läst in. Jag ska också utveckla en plattform för högskolepedagogiska forskningsdiskussioner och forskningssamverkan mellan Stockholms universitet och Sophiahemmet Högskola, bland annat en gemensam seminarieverksamhet.

Vad är utmaningen i undervisningen i dag?

– Undervisningsgrupperna är i allmänhet större och studenterna kommer från väldigt olika bakgrunder. Därför behövs

det en tydlig kommunikation om vad som förväntas av såväl studenter som lärare på högskolenivå. Många studenter är till exempel inte riktigt förberedda på kraven på självständighet och eget ansvar.

Vad har du för bakgrund?

– 2002 skrev jag min avhandling om studenters lärande i teknisk högre utbildning och har bland annat arbetat med högskolepedagogisk forskning på Karolinska Institutet och vid University of Edinburgh. ■

Palliativ vård – nu på engelska

NU FINNS DET en möjlighet att fördjupa sig i palliativ vård på engelska. Från och med i höst anordnar Sophiahemmet Högskola utbildningen "Master of Science in Nursing – Palliative Care". Evidensbaserad omvårdnad och personcentrerad vård är centrala begrepp i programmet som vänder sig till alla legitimerade sjuksköterskor som är intresserade av palliativ vård i hela dess bredd.

Utbildningen erbjuds på heltid på campus med engelska som undervisningsspråk.

Hittills har det kommit in anmälningar från Malaysia, USA och Sverige och högskolan väntar ivrigt på ansökningar från en lång rad andra länder. ■

GRATTIS HANNA!

GRATTIS HANNA

LACHMAN, ny medicine doktor vid Sophiahemmet Högskola.

Hanna disputerade i december förra året med avhandlingen "Contextual activity sampling – a method to develop clinical interprofessional education". ■

NYA FILMER!

HAR DU SETT de nya informationsfilmerna på vår hemsida, www.shh.se?

I den första filmen berättar några SHH-studenter om varför de har valt att studera till sjuksköterska. I den andra filmen möter vi specialistsjuksköterskor som har utbildat sig vid Sophiahemmet Högskola. ■

Felicia Hassell och Anna Karlsson fick stipendium för att studera HIV-prevention bland sydafrikanska ungdomar.

Skriver uppsats om HIV i Sydafrika

I HÖSTAS RESTE två sjuksköterskestudenter från Sophiahemmet Högskola, Felicia Hassell och Anna Karlsson, till Sydafrika för att studera HIV-prevention bland ungdomar.

Efter att ha ansökt om stipendium från högskolan fick de båda 25 000 kronor var för att resa till Kapstaden och skriva sin kandidatuppsats. Stipendiepengarna kommer från programmet MFS, som står för "minor field studies". Programmet finansieras av Sida, styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete, i syfte att ge svenska studenter möjligheten att lära sig mer om utvecklingsfrågor och utvecklingsländer.

– I Sydafrika är förekomsten av HIV är bland

den högsta i världen, speciellt bland ungdomar. Problemet är stort i de fattiga stadsdelarna, det är enorma kontraster mellan samhällsklasser. Kvinnor är väldigt utsatta, säger Felicia Hassell.

– Ungdomarna vill inte vara sjuka, de vill bara vara vanliga tonåringar och därför låter de bli att testa sig. Att erkänna att HIV är ett stort problem blir för mycket med tanke på landets mörka politiska historia. Det finns fortfarande ett motstånd mot att prata öppet om sjukdomen, men det märks ändå att en förändring är på gång, säger Anna Karlsson.

Studenterna spenderade åtta veckor i Kapstaden från september fram till november under den gångna hösten. Under arbetet med uppsatsen intervjuade

de lärare vid lokala högstadieskolor och människor som jobbar för olika hjälporganisationer i området om deras arbete för att bekämpa och informera om HIV.

– Fantastisk resa! Vi förutom att den gav många nya kunskaper fick vi också möjlighet att uppleva safari, hajdyk och ett besök på Robben Island. Mot slutet var vi ganska modiga, inte som i början när vi bara stängde in oss, säger Felicia Hassell.

– Jag är jättesugen på att åka tillbaka till Afrika och se mer. Sydafrika är ju ett ganska speciellt land, jag skulle vilja se andra också, säger Anna Karlsson.

– Jag känd mig inte helt färdig där nere. Jag vill absolut åka tillbaka, säger Felicia Hassell. ■

Text och foto: Émelie Vangen Lindgren

FOTO: SAMIR SOUDAH

Lär mer om historien

SOPHIAHEMMETS HISTORIEPROJEKT är i full gång. Ett resultat är de informationstavlor som nyligen har satts upp på olika platser på sjukhusområdet. Den här informationstavlan finns uppsatt bredvid porträttet av drottning Sophia utanför matsalen och berättar om Sophiahemmets grundare och hennes visioner om god vård för människor i alla samhällsklasser. Det finns även en motsvarande informationstavla om drottningens gemål Oscar II. Fler historietavlor är planerade. ■

Försäkringsmottagningen utökar

SOPHIAHEMMETS försäkringsmottagning fortsätter att växa. Så sent som för ett par år sedan flyttade mottagningen in i nya större lokaler och nu tar man ytterligare rum i anspråk.

Även läkarna blir fler, under den senaste tiden har mottagningen anställt tre allmänläkare och en diabetolog. Numera finns även en psykiater knuten till verksamheten. ■

FOTO: SL

Protester mot indragen hållplats

I ETT FÖRSÖK att minska restiden och öka medelhastigheten för busslinje 4 kommer SL att dra in ett par hållplatser, bland annat vid Stadion under perioden 4 mars och 19 juni. Ett dåligt förslag tycker många, speciellt patienter och besökare till Sophiahemmet, som har vänt sig till SL för att protestera. På SL:s hemsida finns mer information och ett formulär där du kan skicka in dina synpunkter: sl.se/sv/Verktyg/Kontakta-oss/Skriv-till-oss/ Eller ring 08-600 10 00. ■

Upprop från Vårdföretagarna

"VI GÖR SKILLNAD". Det är Vårdföretagarnas budskap till våra riksdagspolitiker i ett upprop och namnsamling för att värna den privata vården och omsorgen. De privata företagen spelar en viktig roll för den moderna välfärden, skriver Vårdföretagarna och listar de starkaste skälen:

- I Sverige finns i dag 11 000 privat drivna vård- och omsorgsföretag med totalt 160 000 medarbetare.
- 93 procent av företagen är småföretag med upp till 20 anställda.
- 14 av 20 av landets bästa vårdcentraler drivs i privat regi.
- Undersökningar visar dessutom att nio av tio svenskar anser att valfriheten är viktig i vård och omsorg.
 - Vårdföretagarna vill med denna kampanj lyfta fram att den privat drivna vården och omsorgen är en både viktig och nödvändig del av välfärden. Men i debatten har det skapats en bild av att vi, som varje dag ger vård och omsorg till en stor del av befolkningen, skulle ha raserat välfärdssystemet. Det är både en felaktig och djupt orättvis anklagelse mot våra medarbetare och de som är företagare. Därför behövs den här kampanjen för att visa en annan och mer riktig bild, säger Peter Seger, Sophiahemmets vd tillika ordförande i Vårdföretagarnas Bransch Sjukvård.

Läs mer på vigorskinnad.se ■

Studie av skidåkare fick forskningspengar

Sju verksamheter och 39 stipendiater fick ta del av årets forskningsanslag. Ett av projekten som fick ta del av pengarna handlar om skidåkares personlighetsdrag.

Text: Inger Sundelin **Foto:** Istock

MARIA SJÖBERG, SJUKGYMNAST på Artrokliniken är en av dem som får ta del av det verksamhetsanslag som beviljats Centrum för Idrottsskade-forskning och Utbildning, CIFU.

Maria har, under ledning av Maria Westin och Suzanne Werner på CIFU, gjort en jämförande studie av personlighetsdrag hos alpinskidåkare och längdskidåkare.

– Vi har utgått från ett självskattningstest som besvarats av drygt 300 gymnasister på Sveriges skidgymnasier, berättar hon.

Testet identifierar 13 olika personlighetsdrag, till exempel äventyrslystnad, psykisk ångestbenägenhet, stresskänslighet och aggressivitet. Resultaten jämfördes dels mellan de olika

grupperna – alpinskidåkare och längdskidåkare – dels med normalpopulationen.

– Inte oväntat visade det sig att alpinskidåkarna i högre grad skattar sig själva som äventyrslystna, medan psykisk ångestbenägenhet visade sig vara ett framträdande personlighetsdrag hos längdskidåkarna. När vi jämförde med normalpopulationen i stort blev skillnaderna ännu tydligare.

– Resultatet kan ge sjukgymnaster en fingervisning om att vi bör bemöta idrottare olika beroende på personlighetstyp. Kanske behöver alpinskidåkarna hållas tillbaka för att deras skador ska få tid att läka ordentligt, medan längdskidåkarna behöver mer uppmuntran och stöd för att återhämta sig efter en skada, säger Maria. ■

SJU VERKSAMHETER och 39 stipendiater fick dela på drygt 2 637 000 kronor när Sophiahemmet, ideell förening i januari fördelade årets forskningsanslag. Det är den största summan hittills Sophiahemmet har satsat på patientnära forskning.

Vill du söka forskningsanslag för nästa år?

Välkommen med ansökan senast 1 oktober 2014 kl 16.00 till: Forskningsutskottet vid Sophiahemmet, ideell förening. Gäller både stipendier och verksamhetsanslag. Ansökningsblanketter kommer att läggas ut närmare ansökningsdatum.

Mer info: lena.axelsson@shh.se

Upp till bevis för 5:2 dieten

I en av de första vetenskapliga studierna någonsin ska professor Kerstin Brismar, som är ansvarig för Diabetesmottagningen på Sophiahemmet, undersöka om den populära 5:2-metoden verkligen leder till en bättre hälsa.

Text: Per Westergård

OLIKA DIETER MED löfte om friskare liv och en smalare midja har kommit och gått genom åren. Just nu är 5:2-metoden, som innebär att man ska äta normalt under fem av veckans dagar och mycket lite under de övriga två, i ropet.

Den beskrivs ofta som en mirakelmetod för alla. Om det verkligen är så är dock inte klarlagt. Hittills är det ingen som på djupet har undersökt vad den periodiska fastan har för betydelse för vår hälsa.

Det ska professor Kerstin Brismar, forskare på KI och ansvarig för vården på Diabetesmottagningen vid Sophiahemmet nu råda bot på. Under året ska hon leda den första större vetenskapliga studien om 5:2-metoden. Under sex månader ska de 100 deltagarna fasta under två av veckans dagar. Samtidigt ska de genomgå regelbundna tester av bland annat midjemått, kolesterolvärden och insulinproduktion. De får även svara på frågor om hur vardagen påverkas av att inte få äta som de vill, hur de upplever att den egna hälsan påverkas och om de har fått mer ork eller energi. Bland deltagarna finns både diabetiker och helt friska personer.

Att vi lite till mans har fått en kula på magen är inte det egentliga problemet med vår moderna livsstil. Värre är att den leder till ökad risk att drabbas av ohälsa och i värsta fall av förtidig död. Hjärt- och kärlsjukdomar, diabetes och demens är bara några av de sjukdomar blir fler när midjemåttet ökar.

Kerstin Brismar är därför inte i första hand intresserad av om 5:2-metoden leder till en viktminskning. Hon vill i stället ta reda på vilka medicinska effekter fastedagarna ger.

– Vi ska vara klara i början av nästa år. Då kan vi presentera ett mer fullständigt resultat

FOTO: SAMIR SOUDAH

men redan nu ser vi att många av dem som är med i undersökningen har påverkats positivt. Det gäller både rent medicinska värden, till exempel lägre insulinproduktion. Men även i form av ett bättre välbefinnande, bland annat har flera i undersökningsgruppen nu fått ork att börja motionera.

TROTS ATT ALLT talar för att periodisk fasta är bra för medelålders med mage vill Kerstin Brismar avråda några grupper för hoppa på tåget.

– Dels "hälsofreaks" som redan är smala, risken finns att de går från en sund livshållning till ett anorektiskt beteende. Dels personer med KOL, hjärt- eller njursvikt. Där är mitt råd att de ska tala med sin läkare innan de testar en fastediet. ■

Fakta 5:2-metoden

FOTO: ROMAS FOOD

5:2-metoden innebär att man får äta nästan precis vad man vill under fem av veckans dagar medan man under de övriga två bara ska äta en fjärdedel av ett normalt dagsintag.

Metoden fick sitt stora genombrott i Sverige för ungefär

ett år sedan efter det att den brittiske läkaren och medicinjournalisten Michael Mosley i SVT:s program "Vetenskapens värld" visade att en periodisk fasta inte bara leder till en ordentlig vikttnedgång utan också har en rad positiva effekter hälsomässigt.

Studie om yoga mot förmaksflimmer

Text: Émelie Vangen Lindgren

YOGA HJÄLPER MOT hjärtflimmer. Det visar en studie av Maria Nilsson, som är doktorand vid Sophiahemmet Högskola. Avhandlingen är en av världens största randomiserade studier av yoga i medicinska sammanhang: 180 patienter deltog. Målet var att undersöka vilka effekter medicinsk yoga – mediyoga – har på patienter med paroxysmalt förmaksflimmer.

– Vi har gjort en pilotstudie där vi såg att blodtrycket och hjärtfrekvensen sjönk och livskvaliteten ökade hos patienterna. Yogan kan eventuellt förebygga fler attacker, och i och med att blodtrycket sänks kan det också förebygga stroke, säger Maria Nilsson.

Deltagarna utövade yoga en timme i veckan under tolv veckor tillsammans med en yogainstruktör. Yogan var inte ett botemedel, utan ett komplement till deltagarnas vanliga behandling. Rörelserna var sådana som alla kan göra, och trots att många var tveksamma i början tyckte deltagarna ofta att det var skönt att göra yoga efter att de hade hållit på i några veckor.

– Vissa tyckte att de var för oviga, men det handlade inte om det. Det viktiga var att fokusera på annat än sina tankar, säger Maria Nilsson.

Förmaksflimmer är uppdelat i tre olika grupper: permanent, persisterande och paroxysmalt. Vid paroxysmalt förmaksflimmer kommer flimmer-episoderna i attacker. Under en attack slår hjärtat oregelbundet med runt 150–170 slag per minut. Den drabbade kan då känna trötthet, ångest och ett tryck över bröstet. Medelåldern för sjukdomen ligger runt 65 år; många av dem som drabbas måste sjukskrivas från jobbet och den sociala situationen blir lidande. På sikt kan ett paroxysmalt förmaksflimmer övergå i permanent förmaksflimmer.

– Vi måste se till helheten hos människan, inte bara till läkemedel och kirurgi. Yoga har kommit för att stanna i Sverige. Följden av forskningen är att vi eventuellt kan få in fler komplementära behandlingar i vården, säger Maria Nilsson.

I februari besökte Maria Nilsson världens äldsta yogainstitut, utanför Kaivalyadhama i Bombay, för att ta del av de indiska forskarnas erfarenhet och syn på yogaterapi. ■

”En perfekt plats för en AT-läkare”

Filippa Sjögren har just avslutat sin AT-tjänstgöring på Husläkarmottagningen Sophiahemmet. Det har varit sex mycket lärorika månader, tycker hon.

Text: Inger Sundelin **Foto:** Ida Knudsen

FILIPPA SJÖGREN är i det närmaste färdig läkare. Efter fem års grundutbildning på Karolinska Institutet och sedan två års AT-utbildning (allmän-tjänstgöring) inom medicin, kirurgi, psykiatri och senast på Husläkarmottagningen Sophiahemmet kan hon nu kvittera ut sin läkarlegitimation.

AT-tjänstgöring på en vårdcentral är en obligatorisk del i läkarutbildningen och det var många av Filippas studiekamrater som ville komma just till Sophiahemmet. För Filippa, som hade förmånen att få vara bland de första att välja, var valet självklart.

– Husläkarmottagningen på Sophiahemmet är en attraktiv arbetsplats, inte minst med tanke på närheten till sjukhuset med allt vad det innebär i fråga om tillgång till röntgen och specialister.

Under AT-tjänstgöringen får hon möjlighet att lära sig det typiska på en vårdcentral, att möta patienter i alla åldrar och livsskeden, liksom både enklare och mer komplicerade fall.

– Jag tar emot egna patienter precis som de övriga läkarna här, men kan vända mig till min handledare Katarina Jennerot när jag behöver diskutera ett fall eller fråga om något. Men ju längre jag har varit här desto mer självständigt arbetar jag, säger hon och tillägger: Jag fick till exempel lämna ett cancerbesked till en patient för en tid sedan. Det är så klart inte lätt men jag försökte göra det till ett så bra möte som möjligt trots allt.

Det som utmärker arbetet på husläkarmottagningen är att hon får följa patienterna över tid.

– Jag tycker att kontinuiteten är värdefull. Det är stor skillnad mot när jag tjänstgjorde på akuten, då såg jag patienten sällan mer än en gång.

Filippa är väldigt nöjd med sin AT-tjänstgöring på Husläkarmottagningen. Hon har lärt sig mycket och har blivit väl mottagen av alla.

– Det har också funnits tid för mig att besöka andra kliniker här på sjukhuset som öronkliniken, hudkliniken och Martina BVC. Det är perfekt för en AT-läkare, säger Filippa. Det har faktiskt blivit bättre än jag hade hoppats. Jag har fått gott om tid att sätta mig in i varje patient och kunnat läsa på om just deras sjukdom eller besvär.

Katarina Jennerot, specialist i allmänmedicin på Husläkarmottagningen och Filippas handledare:

– Filippa är vår första AT-läkare och det har varit väldigt lärorikt och stimulerande att ha henne här. Det är stimulerande att få dela med sig av kunskap och erfarenheter, och att få förmedla den allmänmedicinska vardagen. ■

Namn: Filippa Sjögren.

Ålder: 32 år.

Familj: Sambo och en dotter på elva månader.

Sophiahemmet går
som en röd tråd genom
familjen Lindensveds
släkthistoria.

Möt tre generationer Sophiasysstrar

Margareta, hennes son Anders och barnbarnet Sara Lindensved har alla gjort samma yrkesval. **Text och foto:** Per Westergård

Att Sophiahemmet och sjuksköterskeutbildningen på högskolan ofta är på tapeten när familjen Lindensved träffas är inget konstigt. Det var här Margareta studerade till sjuksköterska i slutet av 1950-talet, hennes son Anders tog sin sjuksköterskeexamen i början av 1990-talet och sondottern Sara avslutade sin utbildning på högskolan för bara några månader sedan.

– Det betyder att vi är sysstrar allihop, säger

Anders Lindensved med ett vänligt skrott.

Han bär en militär uniform som skvallrar om att han numera är kapten i flottan. En klädsel som dock inte bara rymmer gyllene ränder, på hans vänstra bröstficka finns även Sophiasysstrarnas brosch.

Hans karriär har gått från att vara timanställd inom långvården till att i dag ansvara för allt från vanlig företagshälsovård till militär akutvård hos försvarsmakten.

Valet att läsa till sjuksköterska på Sophiahemmet var inte ett resultat av mamas tjatande, hävdar han bestämt.

– Det var mer en slump men visst hade hennes positiva bild av skolan betydelse när jag skulle välja var jag skulle utbilda mig.

När de tre generationerna Lindensved jämför sina utbildningar är det tydligt att skolan har genomgått stora förändringar under åren. På 1950-talet var yrket fortfarande ett kall, eleverna bodde inackorderade på skolan och de fick underkasta sig strikta ordningsregler.

– Trots det har jag inte ångrat mig en sekund. Åren på skolan var fantastiska och tack vare att vi elever bodde tillsammans blev vi vänner för livet, säger Margareta.

UNDER SITT LÅNGA yrkesliv har hon arbetat på en mängd olika sjukhus men är nu tillbaka där allting började. Dels i egenskap av värdinna som hjälper Sophiahemmets besökare till rätta, dels som engagerad i tillverkningen av den traditionella Sophiamössan.

– Även jag har sytt en mössa, inflikar Anders med stolthet.

Även Sara, som är den senaste i släkten Lindensved som tagit sjuksköterskeexamen, framhåller att hon tog ett självständigt beslut när hon sökte sig till Sophiahemmet Högskola.

– För mig var det ett naturligt val eftersom jag alltid har sökt mig till de skolor som anses vara bäst. Men visst är det roligt att alla, pappa, farmor och jag, har gått här.

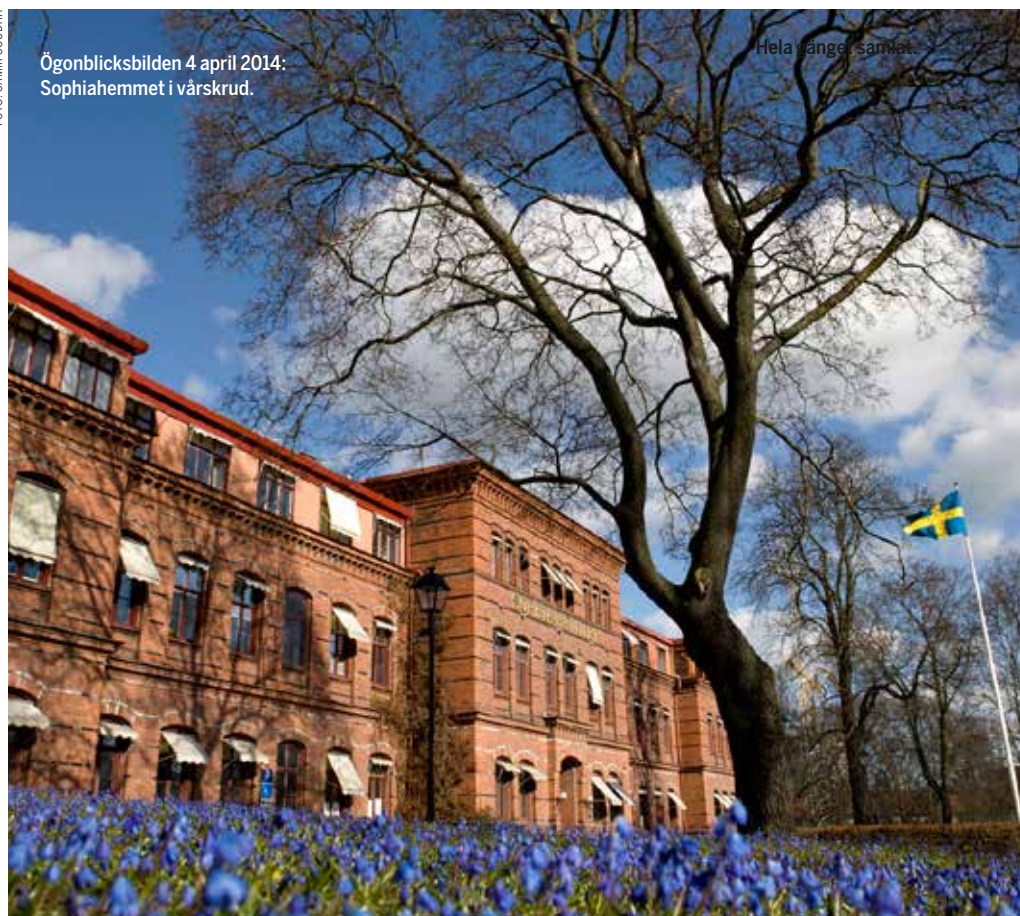
Hoppen mellan generationerna är inte större än att Sara och Anders delvis har haft samma lärare under sina studieår. Precis som Anders och Margareta.

– Även om mycket är annorlunda i dag jämfört med när farmor gick här finns det saker som förenar. Vi har alla gått på en skola där lärare och elever bryr sig om varandra och där sammanhållningen mellan elever är långt mycket större än vad som är vanligt på andra utbildningar, menar Sara som också hon kan tänka sig att komma tillbaka till Sophiahemmet.

Drömmen är att bli barnmorska, en utbildning som från och med i höst kommer att finnas på högskolan. ■

Till sist

FOTO: SAMIR SOUDAH

Ögonblicksbilden 4 april 2014:
Sophiahemmet i vårskrud.

Hela dagen samlat

Konstföreningen 25 år

I DAGARNA FIRAR Sophiahemmets konstförening 25 år. Föreningen startade 1989 av den konstinresserade Sophiasystern Birgit von Wachenfeldt. Föreningen har olika aktiviteter som galleribesök, guidad musei-visning och utfärder. I vår kommer föreningen bland

annat att besöka Svindersvik i Nacka och Engsö slott i Västerås. Varje år hålls också en konstutlottning där medlemmarna har chans att vinna verk av kända konstnärer.

– Vi har i dag omkring 200 medlemmar vilket

Albinvasen.

är fler än på många år. I år får medlemmarna som betalat avgiften innan 30/4 en liten jubileumsgåva, en handblåst vas av Birgit von Wachenfeldts dotter, berättar Annica Fosselius, konstföreningens ordförande.

Alla som arbetar på Sophiahemmets område är välkomna att bli medlemmar. Sätt in 250 kronor (årsavgiften) på postgironummer 622912-4 och ange namn, arbetsplats och din mejladress så får du mer information. ■

Kalendariet

- 15 maj** Sophiadagen.
16 maj Sophiafesten. Se filmen från förra året:
<http://om.sophiahemmet.se>
20 maj Föreningsstämma Sophiahemmet, ideell förening.

► För mer info och anmälan: sophiahemmet.se/evenemang

Vinn boken "438 dagar"!

Svara på frågan och var med i utlottningen av Johan Persson och Martin Schibbyes bok "438 dagar", boken innehåller en nyskriven epilog om livet och händelseutvecklingen efter deras hemkomst:

Vad heter glaskonstnären i förnamn som har designat konstföreningens jubileumsgåva?

1. Ebba. X. Lena. 2. Margit.

Mejla ditt svar till sophianytt@spoon.se. Senast den 1 juni behöver vi ditt svar.

VINNARE SOPHIANYTT 2/13

Grattis till: Ingvor Funke, Folke Frendin, Ywonne Hoff Nordin. Rätt svar: 1924 i Chamonix i Frankrike.

BOKTIPS FRÅN BIBLIOTEKET

PERSONCENTRERING INOM HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

Inger Ekman (red.)

Förlag: Liber

Personcentrerad vård förutsätter både professionell kompetens och en medveten etik som grund för omvårdnad, behandling, rehabilitering och omsorg.

ORGAN TILL SALU

Susanne Lundin

Förlag: Natur och Kultur

En skrämmande resa genom organhandels dunkla värld. Med en åldrande befolkning och ett allt större behov av friska organ är organhandeln närmare än vi vill tro.

VANANS MAK

Charles Duhigg

Förlag: Natur och Kultur

Varför vi gör som vi gör och hur vi kan ändra på det. En djupdykning i den senaste forskningen om hur vanor formas och hur de lagras i hjärnan.

438 DAGAR

Johan Persson och Martin Schibbye

Förlag: Offside Press/Filter

Redan i häktet började Martin och Johan skriva. Berättelsen handlar om svält, lidande och våld. Men också om vänskap och om kampen att få fram sanningen om vad som verkligen händer i Ogaden i Etiopien.

BIBLIOTEKET vid Sophiahemmet Högskola har öppettider för allmänheten, men lånar endast ut till studenter och personal vid högskolan och sjukhuset. **ÖPPETTIDER UNDER TERMINTID:** Måndags 8–18, fredags 8–16. Tel: 08-406 28 85. **SÖKBAR DATABAS:** www.sophiahemmet-hogskola.se/bibliotekskatalog

Biblioteket Sophiahemmet Högskola finns på Facebook.